

s ft: Revisjonsrapport

Rapport nr.:	2008.318.R.SFT		
Virksomhet:	Elkem Aluminium Lista	Organisasjonsnummer:	974114011
Virksomhetens adresse:	Postboks 128, 4552 Farsund	SFTs saksnr.:	2008/58
EMAS-registrert:	Nei	Anleggsnummer:	974114011
ISO-14001-sertifisert:	Ja		
Regelverk:	Forurensningsloven (og/ eller Produktkontrollloven) med tilhørende forskrifter	Tidsrom for revisjonen:	28.-30. mai 2008
Utslippstillatelse av:	2. mai 2000, rev. 21. desember 2005		
Risikoklasse:	1 (tilsvarer kontrollklasse)	SFTs revisjonsgruppe:	Rune Andersen Per Morten Myhra
Gebysats:	2	Kontaktperson fra virksomheten under revisjonen:	Svein Harry Samuelsen

Rapportens innhold:

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under revisjonen. Følgende hovedtema ble kontrollert: Utslipp til luft og vann, deponering, vedlikehold av utslippsrelatert utstyr, kjemikaliehåndtering, støy, HMS/Internkontroll

Hovedkonklusjon:

Det ble påvist to avvik:

1. Virksomheten angir og kommenterer ikke usikkerheten i utslippsdata de rapporterer i egenrapporten til SFT
2. Rutine for oppdatering av HMS-datablader mangler i virksomhetens internkontrollsystem

Anmerkninger:

1. Virksomheten har ikke tilstrekkelig dokumentasjon på at målingene av utslippene til luft og vann er representativ for virksomhetens faktiske utslipp.
2. Virksomheten kan ikke dokumentere at alle PCB kilder på området er kartlagt

Utarbeidet dato: 23. juni 2008

Godkjent dato: 23. juni 2008

Sign.:

Sign.:

Revisjonsleder: Rune Andersen

Overordnet: Bjørn Bjørnstad

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning	3
2.	Dokumentunderlag	3
3.	Omfang	4
4.	Avvik	4
5.	Anmerkninger	5
6.	Andre forhold	5
7.	Gjennomføring	6

Vedlegg:

Vedlegg 1: Dokumentunderlag for SFTs revisjon

Vedlegg 2: Deltakere ved SFTs revisjon

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter en revisjon ved Elkem Aluminium Lista i perioden 28.-30. mai 2008. Revisjonen inngår som en del av SFTs planlagte revisjonsvirksomhet for inneværende år.

Formålet med revisjonen var å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Revisjonen omfattet bl.a. undersøkelse av om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammer som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved gransking av dokumenter, ved intervjuer av sentralt plasserte personer i organisasjonen, og ved verifikasjon av at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis.

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som er avdekket under revisjonen og gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

AVVIK defineres som: *overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.* (F. eks. overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven, forskrifter hjemlet i disse to lovene, eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner.)

ANMERKNING defineres som: *et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.*

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var:

- Aktuelle lover og forskrifter
- Korrespondanse mellom virksomheten og Statens forurensningstilsyn.
- Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige drift og forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet.
- Utslippstillatelse av 2. mai 2000, sist revidert 21. desember 2005.

Dokumenter av spesiell viktighet for gjennomføring av revisjonen er listet i vedlegg 1.

3. Omfang

SFTs revisjon omfattet følgende områder:

Utslipp til luft

- egenkontroll og overvåking

Utslipp til vann

- egenkontroll og overvåking

Deponi

- egenkontroll og overvåking

Vedlikehold av utslippsrelatert utstyr

Kjemikaliehåndtering

Støy

4. Avvik

Følgende avvik ble konstatert under revisjonen:

Avvik 1

Virksomheten angir og kommenterer ikke usikkerheten i utslippsdata de rapporterer i egenrapporten til SFT

Avvik fra:

Utslippstillatelsens punkt 11

Kommentarer:

I henhold til utslippstillatelsen skal virksomheten i forbindelse med rapportering av utslippsdata til SFT angi og kommentere usikkerheten i datamateriale. Dette er ikke gjort i siste årsrapport. Virksomheten gjennomfører allerede usikkerhetsberginger for flere parametere der virksomheten er akkreditert for prøvetaking og analyse. De har dermed allerede et godt utgangspunkt for å gjøre slike vurderinger.

Avvik 2

Rutine for oppdatering av HMS-datablader mangler i virksomhetens internkontrollsystem

Avvik fra:

- Forskrift for utarbeidelse og distribusjon av helse-, miljø- og sikkerhetsdatablad for farlige kjemikalier (databladforskriften), §6, inkl. vedlegg 1.1.
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), §5 pkt.7.

Kommentarer:

- Virksomheten er importør og har deklartert 9 stoffer i Produktregisteret. For to av produktene som var registrert i Produktregisteret, syntetisk kryolitt fra Kina og katodeavfall, manglet produktregisternummeret på databladene.
- Stikkprøver under kontrollen viste at det ikke var samsvar mellom opplysningene som var gitt på HMS-datablader og merkeetiketter for noen av stoffene. For eksempel var det ikke samsvar mellom R og S setninger på merkeetikett og datablad for HCB Ramming pasta.
- Lagertanken for anodebek manglet merkeetikett.
- I bedriftens oversikt over stoffer og kjemikalier fremkom det at enkelte HMS-datablader ikke er oppdatert etter endringer i databladforskriften (16.7.2002).

5. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under revisjonen:

Anmerkning 1

Virksomheten har ikke tilstrekkelig dokumentasjon på at målingene av utslippene til luft og vann er representativ for virksomhetens faktiske utslipp.

Kommentarer:

Virksomheten har for de fleste konsesjonsbelagte utslippsparemetrene krav fastsatt som timesmiddel på måneds- og 12-måneders basis. Prøvetaking og analyse skjer imidlertid over en begrenset tidsperiode i løpet av måleperioden. For utslipp til vann skjer det i hovedsak over en til tre dager i en kalendermåned avhengig av komponent, og for utslipp til luft over en dag i løpet av en 2-måneders periode. For eksempel blir suspendert stoff til vann (SS) stikkprøvetatt en gang pr time over ett døgn en gang i måneden, og PAH stikkprøvetatt tre ganger til forskjellige tider i ett døgn i tre forskjellige døgn hver måned. Virksomheten kunne under revisjonen ikke legge fram dokumentasjon på at en slik målehyppighet er tilstrekkelig for å kunne fastslå at utslippsvilkårene ved de angitte midlingstider blir overholdt. Det ble videre opplyst at virksomheten ikke hadde noen rutiner for å måle og registrere utslipp under unormale driftsforhold. Utslipp som skjer under unormale driftsforhold, som ved stans i deler av rensanleggene, perioder med ekstra høye vannmengder etc. skal også inkluderes i rapporteringen over virksomhetenes faktiske utslipp.

Anmerkning 2

Virksomheten kan ikke dokumentere at alle PCB kilder på området er kartlagt

Kommentarer:

Virksomheten har flere bygg som er oppført eller rehabilitert i perioden 1960-80. PCB-kondensatorer var kartlagt både innendørs og utendørs og faset ut innen fristen 31.12.2007. Alle vinduer med PCB-innhold ble opplyst å være merket i henhold til kravene. Det ble foretatt noen stikkprøver som bekreftet dette. Virksomheten hadde imidlertid ikke gjennomført eller kunne fremlegge planer for kartlegging av om det er andre PCB-kilder, som for eksempel strømgjennomføringer, fugemasse mm. Virksomheten må kartlegge dette og sette i gang eventuelle tiltak for utfasing innenfor tidsfristen 1. januar 2010.

6. Andre forhold

- Virksomheten kunne vise til et godt system for opplæring av ansatte og for å holde ansatte oppdatert i endringer i rutiner og prosedyrer i internkontrollsystemet.
- Virksomheten hadde to deponier i bruk på fabrikkområdet, med avskjæringsrenner for å hindre innsig fra omgivelsene og med asfaltering etter hvert som deponiet ble avsluttet for å hindre tilsig av overflatevann ned i deponiet. Forurenset sigevann ble opplyst å bli naturlig rensed gjennom filtrering i sandlaget under deponiet, noe som kunne dokumenteres i konsulentrapporter. Levetiden på deponiene ble anslått å være til 2020, ved samme deponeringsvolum som i 2006. Virksomheten jobbet aktivt for å redusere avfall som gikk til deponi blant annet gjennom et prosjekt med å bruke katodeavfall og eventuelt annet avfall som råstoff ved Elkem Bjølvfossen. Det ble opplyst at dette ville kunne redusere mengden som i dag går til deponi med opptil 90 %.

- Virksomheten kunne vise til signifikant nedgang i utslipp til luft og vann fra elektrolysen etter fullføring av lukking av anodetoppene og økt oppsamling og rensing av anodegass. Tiltakene hadde blant annet bidratt til en betydelig nedgang i utslipp av klimagasser.
- Virksomheten planla et prosjekt med rensing og resirkulering av sjøvann på sjøvannsvasker for hallgass som ville bidra til ytterligere reduksjon i utslipp av PAH.
- Støyreducerende tiltak med bygging av støyvoll mot Husebystranden (rekreasjonsområde) vil bli gjennomført i løpet av høsten 2008.
- Virksomheten hadde gått over fra olje til naturgass i støperiet og benyttet ikke lenger olje som energikilde.
- Virksomheten opplyste at de siden sommeren 2007 ikke lenger bruker klorgass som kjemikalie i støperiet og at denne nå er erstattet med argon for drive ut hydrogengass fra aluminiumsmelten.
- Virksomheten fremla dokumentasjon som viste til gode systemer og rutiner for vedlikehold og avviksbehandling.

7. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

Formøte 15. april 2008: Forberedende møte for planlegging av revisjonen.

Åpningsmøte 28. mai 2008: Informasjon fra SFT om gjennomføring av revisjonen

Intervjuer og verifikasjoner 28. - 29. mai 2008: 14 personer ble intervjuet.

Avsluttende møte 30. mai 2008: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 2 er det gitt en oversikt over deltakerne på revisjonen.

Dokumentunderlag for SFTs revisjon

Redegjørelse for hvilke dokumenter som ble lagt til grunn for revisjonen ved virksomheten.

Nedenfor er listet dokumenter som var av spesiell viktighet som dokumentunderlag for revisjonen.

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forurensningsforskriften
- Produktforskriften
- Forskrift for utarbeidelse og distribusjon av helse-, miljø- og sikkerhetsdatablad
- for farlige kjemikalier (databladforskriften)
- Tillatelse fra SFT datert 02.05.2000/revidert 21.12.2005
- Korrespondanse mellom virksomheten og SFT, inkl. egenkontrollrapporter for utslipp og årlige miljørapporter
- Aktuelle dokumenter fra virksomhetens internkontrollsystem og egen prosedyresamling av betydning for helse/miljø/sikkerhet.

Dokumentasjon som ble framlagt og gjennomgått under revisjonen:

- Referat fra ledelsens gjennomgang 15.12.06
- *Referat fra siste møte i Verksledelsen datert 26. mai 2008*
- *Miljørapport 2007*
- *Utslippsrapport – Desember 2007*
- *Oversikt over farlig avfall levert eksternt 2008*
- *Støperiets A3 for ytre miljø*
- *Sjekkliste for planlagte verneinspeksjoner, mars 2008 og mai 2008*
- *Verkshåndbok EAL-00.20.03.02 rev: 12, Bedriftsinterne grenser*
- *Verkshåndbok EAL-00.20.04.06 rev: 08, Prosessavfall*
- *Verkshåndbok EAL-00.20.04.10 rev: 09, Deponier Driftsplan*
- *Verkshåndbok EAL-04.84.71.12 rev: 06, Bruk av TV overvåking på skorsteiner og lyssignal på ovn-5*
- *Verkshåndbok EAL-00.17.03.01 rev: 010, Innkjøp, merking og lagring av stoffer*
- *Verkshåndbok EAL-00.17.03.02 rev: 012, Stoffkartotek og HMS-datablader*
- *Oversikt over kjemikalier i bruk ved Elkem Aluminium Lista, inkl. faremerking og dato for siste rev. av HMS-datablader*
- *Datablader (Syntetisk kryolitt, HCB Ramming, Soda Ash Briquettes, Hard anodebek, Magnesium, Aluminium Dross, Anodemasse, Katodeavfall)*
- *Diverse utskrift av tabeller og grafer over konsesjonsbelagte utslipp til luft og vann*
- *Oversikt over substitusjon av stoffer med helse og miljøfarlige egenskaper for Elkem Aluminium Lista i 2001 - 2008*

VEDLEGG 2

Deltagere ved SFTs revisjon

I tabellen under er det gitt en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under formøtet, åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen.

Funksjon	Formøte	Åpnings- møte	Intervju	Sluttmøte
Verksdirektør	X		X	X
Leder HMS&Q	X	X	X	X
Leder laboratorium	X	X	X	X
Leder vedlikehold		X	X	X
Leder elektro		X	X	
Bygg vedlikeholdsingeniør		X	X	
Team leder elektrolyse		X	X	X
Yrkeshygieniker	X	X	X	
Leder støperi			X	X
Leder elektrolyse		X	X	
Seksjonsleder teknisk		X	X	X
Prosessing. elektrolyse			X	
Fagspes. Renseanlegg		X	X	X
Fagspes. PAH –analyse		X	X	X

Revisjonsgruppe:

Fra SFT:

Rune Andersen (revisjonsleder)

Per Morten Myhra (revisor)

Fra Fylkesmannen i Vest-Agder, Miljøvernavdelingen

Thore Egeland (observatør)